

Quá trình triển khai và những khó khăn vướng mắc trong xây dựng phần mềm Quản lý cơ sở dữ liệu môi trường tại tỉnh Nghệ An.

Kính thưa Quý vị đại biểu!

Trung tâm Công nghệ thông tin – Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Nghệ An một trong những số ít đơn vị sự nghiệp đã tự chủ chi thường xuyên nhóm 2 như một số đơn vị khác như Trung tâm CNTT Đồng Nai, Bình Thuận, Vũng Tàu. Trung tâm trực thuộc Sở Tài nguyên và Môi trường, đồng thời chịu sự chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra về chuyên môn nghiệp vụ của Cục Chuyển đổi số và thông tin dữ liệu tài nguyên và môi trường - Bộ Tài nguyên và Môi trường.

Căn cứ Quyết định số 2178/QĐ-TTg ngày 21/12/2020 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Đề án “Hoàn thiện cơ sở dữ liệu tài nguyên và môi trường kết nối liên thông với các hệ thống thông tin, cơ sở dữ liệu của các bộ, ngành, địa phương; Quyết định 417/QĐ-BTNMT ngày 10/3/2021 Bộ Tài nguyên và Môi trường về Chương trình chuyển đổi số tài nguyên và môi trường đến năm 2025, định hướng đến năm 2030, Tỉnh Ủy Nghệ An đã ban hành riêng một Nghị quyết số 09-NQ/TU ngày 05/08/2022; UBND tỉnh cũng đã ban hành kế hoạch số 586/KH-UBND Nghệ An, ngày 22 tháng 8 năm 2022 về chuyển đổi số tỉnh Nghệ An đến năm 2025 trong đó đề ra mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp cụ thể về chuyển đổi số tất cả các lĩnh vực nói chung và lĩnh vực tài nguyên và môi trường nói riêng.

Chưa bao giờ câu chuyện về chuyển đổi số được nói đến nhiều như hiện nay. Có nơi đang khởi động, có địa phương đã thực hiện hoặc có những đơn vị đang tìm tòi, đặt chân bước đầu vào lĩnh vực chuyển đổi số, nhưng nếu muốn phát triển, muốn đi xa, muốn quản lý tốt hơn trong điều kiện nguồn lực về tài chính và con người càng ngày càng thắt chặt thì chuyển đổi số không còn là sự lựa chọn mà đã trở thành yêu cầu bắt buộc.

Xác định tầm quan trọng việc chuyển đổi số, lãnh đạo Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Nghệ An đã chỉ đạo Trung tâm Công nghệ thông tin hoàn thiện nền tảng tài nguyên số về Tài nguyên và Môi trường với giải pháp công nghệ hiện đại, đảm bảo an toàn, an ninh thông tin, cung cấp đầy đủ dữ liệu đầu vào cơ bản, cần thiết, phục vụ chỉ đạo điều hành của Sở Tài nguyên và Môi trường nhằm thay đổi phương thức làm việc; tăng cường tính thống nhất về cơ sở dữ liệu giữa các cấp trong lĩnh

vực Tài nguyên và Môi trường góp phần phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Kết quả là đến nay Trung tâm Công nghệ thông tin đã đưa vào vận hành như sau:

- Lĩnh vực Đất đai: Đã triển khai xây dựng và nghiệm thu đưa vào sử dụng cơ sở dữ liệu đất đai theo dự án VILG tại 12/21 huyện, thành, thị xã đưa công tác quản lý đất đai một cách bài bản, chuyên nghiệp.

- Lĩnh vực đo đạc bản đồ: Hiện nay đang vận hành phần mềm cơ sở dữ liệu điểm lưới tọa độ các cấp cho phép người dân và tổ chức khai thác các điểm tọa độ phục vụ đo đạc trên môi trường điện tử.

- Lĩnh vực khí tượng thủy văn và biến đổi khí hậu: Hiện tại đang vận hành phần mềm quản lý cơ sở dữ liệu Khí tượng thủy văn và biến đổi khí hậu góp phần hỗ trợ công tác quản lý nhà nước trong lĩnh vực này.

- Cơ sở dữ liệu thông tin tư liệu ngành tài nguyên môi trường: Hiện tại đã vận hành phần mềm kho tư liệu điện tử ngành tài nguyên và môi trường từ năm 2019; đến thời điểm hiện nay đã số hóa, cập nhật được 5513 hồ sơ góp phần giảm thời gian khai thác, đi lại tạo điều kiện thuận lợi cho các cá nhân, tổ chức.

- Lĩnh vực Tài nguyên Nước: Đang vận hành phần mềm cơ sở dữ liệu tài nguyên nước do Bộ Tài nguyên và môi trường chuyển giao.

Hiện nay đang còn 02 lĩnh vực đang triển khai xây dựng là môi trường, khoáng sản.

Kính thưa các đồng chí từ trước đến nay, công việc thu thập, báo cáo, thống kê số liệu môi trường chủ yếu được thực hiện bằng phương pháp thủ công, thông qua hình thức gửi văn bản giấy hoặc văn bản điện tử dạng rời rạc. Với thời đại công nghệ 4.0, việc thu thập, thống kê số liệu môi trường bằng phương pháp thủ công được xem như đã lỗi thời. Bởi sự khó khăn trong việc tổng hợp dữ liệu, báo cáo không rõ ràng, quy trình chưa chuẩn hóa, các vấn đề liên quan đến hệ thống dữ liệu, thời gian xử lý... Bên cạnh đó, quản lý thủ công sẽ tạo thêm nhiều chi phí về thuê, mượn nhân sự, tốn kém nhân lực và vật lực. Quản lý thủ công sẽ chứa đựng nhiều rủi ro.

Trong thời gian qua, do thiếu cơ sở pháp lý nên việc triển khai hệ thống thông tin môi trường và CSDL môi trường các cấp trên thực tế còn thiếu đồng bộ, thống nhất, gây khó khăn trong việc kết nối, chia sẻ và liên thông giữa các hệ thống, đặc biệt giữa cấp Trung ương với địa phương. Với những lý do nêu trên, Luật BVMT năm 2020 đã điều chỉnh, bổ sung những quy định còn thiếu, Nghị định số 08/2022/NĐ-CP của Chính phủ và Thông tư số 02/2022/TT-BTNMT của Bộ TN&MT đã được ban hành và có hiệu lực và đặc biệt là Quyết định số 454/QĐ-

BTNMT ban hành hướng dẫn kỹ thuật về xây dựng và chia sẻ cơ sở dữ liệu môi trường rất chi tiết cụ thể cách thức triển khai thực hiện.

Quá trình triển khai phần mềm cơ sở dữ liệu môi trường tại tỉnh Nghệ An.

**Thuận lợi:*

- Căn cứ pháp lý đã được ban hành đầy đủ.
- Sự ủng hộ của lãnh đạo Tỉnh cũng như lãnh đạo Sở về mặt chủ trương cũng như kinh phí.
- Đã tham khảo kỹ đơn vị đi trước tiên phong đó là sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Tiền Giang.
- Sự tiếp cận về mặt công nghệ của các doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân đã được nâng lên rất nhiều. (Máy scan, chữ ký số)
- Hạ tầng công nghệ thông tin đặt tại Trung tâm Công nghệ thông tin đảm bảo. (Máy chủ ở đâu, ai quản lý vận hành hệ thống).

** Khó khăn:*

- Lĩnh vực môi trường là lĩnh vực rộng lớn do đó phải xác định đầu tư trọng tâm vào cái nào là cốt yếu, cái nào là sử dụng chính phục vụ thiết thực hiệu quả công tác bảo vệ môi trường (Cái này chi cục bảo vệ môi trường mỗi tỉnh có đặc thù riêng phải xác định được các chức năng nào quan trọng vì liên quan đến chi phí đầu tư)
- Phối hợp giữa Trung tâm CNTT và Chi cục BVMT trước khi xây dựng phần mềm (Chi cục BVMT chỉ xác định các chức năng của phần mềm còn vai trò của TTCNTT đó là phải xây dựng được dự toán dựa trên các chức năng phần mềm đó). Sau khi xây dựng phần mềm xong thì Trung tâm CNTT phải giúp CCBVMT vận hành phần mềm, có các giải pháp để hỗ trợ doanh nghiệp, tổ chức, người dân thực hiện các thao tác một cách thuận tiện nhất.